

תורתך שאלתי

אחת,
שאלתי
למדהתי בעניתי ונהנית

עיון בפרשת השבוע דרך שאלות ותשובות

בעלון זה מגוון שאלות ועליהן מקבץ תשובות מתוך הספר
'תורתך שאלתי', מבית אחת שאלתי

גיליון פרשיות מטות מסעי תשפ"ג

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמַּטּוֹת (ל, ב)

וְאֵת בְּלָעַם בֶּן בְּעֹזֵר הָרֶגוּ בְּחָרֵב (לא, ח)

מדוע פרשת נדרים נאמרה לראשי המטות?

מדוע התורה מספרת איך נהרג בלעם?

רש"י: בלעם ידע שישראל מנצחים את אויביהם רק ע"י כח התפילה. הוא ידע שכוחם בפייהם, ורצה לתפוס את אומנותם של ישראל, ולקללם בפיו. התורה מלמדת שבתגובה, באו ישראל והחליפו אומנותם באומנות האומות - החרב, שנאמר "ועל חרבך תחיה" והרגוהו.

חתם סופר: עפ"י רוב ראשי המטות, העסקנים והמנהיגים נודרים ומבטיחים, ולא תמיד מקיימים. הם מועדים לשנות מדבריהם ולחזור בהם מהבטחותיהם, ולכן הוזהרו: "לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה".

נְקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים (לא, ב)

מדוע הורה לו לנקום בעצמו מהמדינים?

חפץ חיים: באומנות הפה ניתן ליצור עולמות גשמיים ורוחניים. על כל אחד להזהר, שלא לקלקל כלי אומנותו, את פיו בדברים אסורים, בהשמעת לשון הרע ורכילות, אלא לנצל "כלים" אלה לקיום מצוות ולהגות בתורה.

רש"י הירש: "המטרה אינה להכניע את האויב ולגמול לו כגמולו... אלא להקים את ישראל מאת המדיינים, לשחרר אותנו מבחינה רוחנית ומוסרית ולחלץ אותנו מאימת נכליהם".

וַיִּקְצַף מֹשֶׁה... וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר... זֵאת

חֶקֶת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה ה' (לא, יד-כא)

מדוע אלעזר אמר את הלכות גיעולי כלים?

ר"יש לקיש אמר: כל אדם שכועס אם חכם הוא חכמתו - מסתלקת ממנו, אם נביא הוא נבואתו מסתלקת ממנו. לאחר שמשה כעס נשתכחו ממנו ההלכות, ולכן אלעזר הכהן לימד אותם את ההלכות. רואים מה החומרה של הכעס ולאן יכול להוביל.

משך חכמה: "יתכן, דאם היה מלחמת מדין אחר מות משה, היו אומרים שכל ימי משה לא היה נלחם במדין, לפי שמשה החניף להם, לפי שהיה חתן יתרו וישב במדין שנים רבות. לכן מוכרח היה לנקום קודם מיתתו".

נְקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים (לא, ב)

מה מהותה של נקמה זו?

אֵלֶּה מִסְעֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָצְאוּ (לג, א)

מדוע נכתבו ופורטו המסעות?

רש"י: "להודיע חסדיו של מקום, שאעפ"י שגזר עליהם לטלטלם ולהניעם במדבר, לא תאמר שהיו נעים ומטולטלים ממסע למסע כל ארבעים שנה ולא היתה להם מנוחה, שהרי אין כאן אלא ארבעים ושתיים מסעות".

רש"י הירש: 2 שרשים קרובים: 'נקם', 'קום'. נקמה מקימה את האישיות שהושפלה. הנוקם מזדהה עם הדבר שמבקש להקימו. התורה לא כתבה 'נקם מ...', אלא 'נקם מאת'. מטרת הנקמה אינה להכניע את האויב ולגמול לו, אלא להקים את ישראל מאת המדיינים, לשחרר אותם מבחינה רוחנית ומוסרית.

וַמִּקְנָה רַב הָיָה לְבְנֵי רְאוּבֵן וּלְבְנֵי גָד (לב, א)

מה המיוחד בהם שהיה להם רכוש עצום?

אור החיים: "טעם הודעה זו, להצדיק הכתוב טעם הנמצא בפייהם לשאלת ארץ סיחון ועוג כי אמת הוא. וטעם שהיה להם יותר מכל השבטים, להיות שהיו גיבורי כח בזו אנשי הצבא חלק מרובה מכל השבטים".

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il; בוואטסאפ 052-9453811

את שלש הערים תתנו מעבר לירדן ואת שלש הערים תתנו בארץ כנען (לה, יד)

מדוע הקצו ל-9.5 שבטים 3 ערים, וגם ל-2.5 שבטים בעבר הירדן 3 ערים?

רש"י: "אע"פ שבכנען 9 שבטים וכאן אינן אלא 2.5, השוה מנין ערי מקלט שלהם, משום דבגלעד נפישו רוצחים".

רמב"ן: "ארץ עבר הירדן היתה גדולה מאד, כי הם שני מלכי האמורי גדולים שהמקראות מפליגים בהם, ומלכי ארץ כנען מלכי עיירות לכל מושל עיר יקראו לו מלך וביניהם מהלך חצי יום".

וישב בה עד מות הכהן הגדל (לה, כה)

מדוע עליו לשהות שם עד מות הכהן הגדול?

תולדות יצחק: "שהוא בא להשרות שכינה בישראל ולהאריך ימיהם, והרוצח בא לסלק השכינה מישראל ומקצר החיים, אינו כדאי שיהיה לפני כהן גדול. עוד, לפי שהיה לו לכהן גדול להתפלל שלא יארע תקלה זו בישראל".

לקבלת הגיליון נא לשלוח את המילה 'מעוניין'

במייל office@shaalti.co.il ; בוואטאפ 052-9453811

ויאמרו אם מצאנו חן בעיניך... (לב, ה)

מדוע רצף דיבורם נקטע ופסוק זה פותח במילה 'ויאמרו', הרי היה זה המשך דבריהם?

רש"י הירש: "הפתחה החדשה מורה שהיתה הפסקה בדבריהם, ומכאן שאף הם חששו שמא פנייתם לא תתקבל יפה. הם היו זקוקים להפסקה כדי לרכז את מחשבותיהם להמשך הצעת דבריהם".

ולא תחניפו את הארץ אשר אתם בה (לה, לג)

מה ביאור האיסור שמורה התורה?

חזקוני: "כמשמעו, לשון חנופה. לא תחניפו את הרוצחים יושבי הארץ לפטרם מן הדין הראוי להם. לכך אני מזהירכם על כך, שהרי הרוצחים, שהם אנשי דמים מנהגם להחניף את יושבי הארץ כדי שיחניפו עליהם".

ולמה תניאון את לב בני ישראל מעבר (לב, ז)

ממה חשש משה?

הנצי"ב מוולוז'ין: "הוא מחשבת עוון בינם לאביהם שבשמים, כי המה ישראל יאמרו שלא מחמת המקנה אתם חפצים בכך, אלא משום שאתם יראים ממלחמת כנען, או שאין אתם חפצים בהשגחת ה'. שהיא חזקה בארץ ישראל".

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות

- במהלך קריאת התורה עולות לך שאלות שונות על הפרשה?
- שואף להעשיר את השיח התורני סביב שולחן השבת?
- מעוניין להכין שיעורים על פרשיות התורה בקלות וביעילות?

מה השאלה...

ספרי 'תורתך שאלתי' מכילים אלפי שאלות לפי סדר פסוקי התורה. על כל שאלה מובאות בקצרה, בתמציתיות ובבהירות מרבית התשובות והפירושים שנכתבו על ידי מפרשי התורה, החל ממדרשי חז"ל, ראשונים, אחרונים ועד גדולי ימינו.

- ✓ פריצת דרך בלימוד פרשת השבוע.
- ✓ מעשיר ומרומם את שולחן השבת.
- ✓ אינדקס יעיל ונוח למפרשי התורה.
- ✓ אפקטיבי להכנת שיעורים, דרשות ומאמרים.

פתאום כולם שו"תפים בשולחן השבת!

הופיע כרך חדש! שמות א'

'תורתך שאלתי': הסדרה שתעשיר ותרומם את שולחן השבת שלכם! לימוד פרשיות התורה בדרך שאלות ותשובות

מאת המחבר: **הרב חגי ולוסקי** מורה / מניח שיעור / מרצה כלי הנחייה שנקי להכנת שיעורים, דרשות ומאמרים פריצת דרך בלימוד פרשיות התורה!

סיקור את הרב

הזמינו לאתר: shaalti.co.il
במייל: office@shaalti.co.il
בוואטאפ: 052-9453811
בטלפון: 058-3213811

עוד סדרה מוכימה מבית: **אחת, שאלתי** לסדרתו נענייה ונחיתה

